

Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen suunnitelma (EHO) 2026–2028

Elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman (VASU) osan 4 liite

Hyväksymispäivämäärä:	
Asianumero:	3273/00.01.02.00.01/2025
	Ruokavirasto
Linja, osasto ja/tai yksikkö:	Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Hyväksyjä:	Terhi Laaksonen
Esittelijät:	Marika Melamies, Tiina-Mari Aro
Lisätietoja:	

Sisällysluettelo

JOHDANTO	3
KUNTIEN SUUNNITELMAT, SEURANTA JA RAPORTOINTI	4
VOIMAVARAT	5
OSA 1 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN.....	8
1.1. Yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut.....	8
1.2. Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu	10
1.3. Palvelujen järjestämistavat	11
1.4. Eläinlääkäripalvelujen saatavuus.....	12
1.5. Toimintaedellytykset eläinlääkäripalvelujen tuottamiseen	13
1.6. Kiireellinen eläinlääkäriapu	14
1.7. Eläinterveyskäynnit	15
1.8. Terveystieteidenkäynnit ja -suunnitelmat	15
1.9. Järjestämisvastuuta täydentävät eläinlääkäripalvelut	16
1.10. Yliopistollisen eläinsairaalan tuottamat julkiset eläinlääkäripalvelut.....	17
1.11. Eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu	18
1.12. Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluja koskeva avoimuus- ja raportointivelvollisuus	19
1.13. Eläinlääkäripalvelujen valvonta	19
LIITE 1. RESURSSITARPEEN KARTOITUS	20

JOHDANTO

Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen suunnitelma (EHO) korvaa aiemman eläinlääkintähuollon valtakunnallisen ohjelman (EHO). Suunnitelma pohjautuu uuteen eläinlääkintähuoltolakiin (2085/2023), joka tulee voimaan 1.1.2026. *(Tässä suunnitelmaluonnoksessa on myös huomioitu valtion aluehallintouudistuksen valmistelussa esitetyt muutokset uuteen eläinlääkintähuoltolakiin sekä valmisteluvaiheessa oleva uusi eläinlääkintähuoltoasetus.)* Uusi valtakunnallinen suunnitelma koskee pääosin kuntien toimintaa. Suunnitelma on kaksiosainen. Ensimmäinen osa koskee eläinlääkäripalvelujen järjestämistä ja toinen osa valvontatehtävien järjestämistä. Suunnitelma on voimassa 2026–2028, tällöin suunnitelman kausi päättyy samanaikaisesti kuin elintarvikeketjun monivuotisen valtakunnallisen valvontasuunnitelman ja ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen ohjelman kaudet. EHO-suunnitelmaa päivitetään vuosittain.

Osa 1. Eläinlääkäripalvelut

Tämä osa on eläinlääkintähuoltolain 4 §:n tarkoittama eläinlääkäripalveluja koskeva valtakunnallinen suunnitelma. Valtakunnallinen suunnitelma koskee järjestäjän (kunta, kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue) järjestämisvastuun piiriin kuuluvia eläinlääkäripalveluja. Järjestäjän on huomioitava valtakunnallinen suunnitelma eläinlääkintähuoltolain 6 §:n tarkoittamassa järjestäjän suunnitelmassa.

Osa 2. Valvontatehtävät

Tämä osa koskee järjestäjän (kunta, kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue) järjestämisvastuun piiriin kuuluvia kunnaneläinlääkärin tehtäviä, joista on säädetty eläintautilaissa, eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa, eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa, eläinten kuljetuksesta annetussa laissa, eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa sekä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa. Eläinlääkintähuoltolain 6 §:n mukaan järjestäjän on laadittava suunnitelma edellä mainittujen lakien mukaisen valvonnan järjestämisestä alueellaan. Saman pykälän mukaan Ruokavirasto ohjaa järjestäjiä näiden suunnitelmien teossa. Tämä osa 2. on osa Ruokaviraston ohjausta. Osa 2. on myös liite elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman (VASU) osaan 4: eläinten terveys ja hyvinvointi. *HUOM! Osa 2. tulee kommenteille syksyllä 2025. Se valmistellaan vasta sen jälkeen, kun aluehallintouudistusta koskeva lainsäädäntö on käsitelty eduskunnassa. Valvontatehtävien osalta ei kuntien järjestämisvastuuseen ole tulossa oleellisia muutoksia.*

Tässä suunnitelmassa suorat lainaukset lainsäädännöstä on kirjoitettu laatikoihin. Muilta osin suunnitelma on Ruokaviraston ohje, joka ei ole oikeudellisesti sitova.

KUNTIEN SUUNNITELMAT, SEURANTA JA RAPORTOINTI

Järjestäjän on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää tiedot järjestämisvastuun piiriin kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta. (Elhl 6§)

Järjestäjän on lisäksi laadittava suunnitelma eläinlääkintähuoltolaissa tarkoitetusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. (Elhl 6§)

Jäljempänä tässä suunnitelmassa on tarkempia ohjeita järjestäjän suunnitelmien sisällöstä. Suunnitelmien sisällön pääkohdat löytyvät tekstistä *kursivoituna*.

Järjestäjä voi sisällyttää sekä eläinlääkäripalvelujen että valvonnan järjestämisen samaan eläinlääkintähuollon suunnitelmaan taikka tehdä erilliset suunnitelmat. Suunnitelmien toteuttamiseen tarvittavat henkilöresurssit ovat osin yhteisiä, joten myös resurssitarvekartoituksen on oltava yhteinen. Eläinlääkintähuollon suunnitelma voi olla myös osa ympäristöterveydenhuollon suunnitelmaa. Eläinlääkintähuollon suunnitelmat on toimitettava Ruokaviraston kirjaamoon (kirjaamo@ruokavirasto.fi) ja tallennettava ympäristöterveydenhuollon valvontayksikötietojen hallintajärjestelmään (VYHA:an). Ruokavirasto arvioi suunnitelmat.

Järjestäjä arvioi suunnitelmiensa toteutumista aina toimintavuoden päätyttyä ja laatii arviointiraportin. Järjestäjä toimittaa raportin Ruokaviraston kirjaamoon ja tallentaa arviointiraportin VYHA:an helmikuun loppuun mennessä. Järjestäjän on uusittava nykyinen eläinlääkintähuollon suunnitelmansa vuodelle 2026. Tämän jälkeen suunnitelmia on päivitettävä aina tarvittaessa ja vähintään kolmen vuoden välein. Järjestäjän on suunnitelmaa päivittäessään huomioitava edellisen suunnitelman toteutumisen arviointi, Ruokaviraston antama palaute sekä muilla tavoin kertynyt palaute kehittämistarpeista. Päivitetyt suunnitelmat toimitetaan Ruokaviraston kirjaamoon ja tallennetaan VYHA:an.

Resurssien riittävyyden arvioimiseksi kunta ylläpitää tilastoa järjestämiensä eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta pitää ilmetä vuositasolla ainakin eläinten pitopaikkoihin tehtyjen käyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairas- ja vastaanottokäyntien määrät päivystysaikana. Tilasto tallennetaan vuosittain VYHA:an.

Painopisteet

Elintarvikeketjun monivuotisessa kansallisessa valvontasuunnitelmassa asetetaan valvonnan painopisteet. Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevia painopisteitä tarkennetaan EHO-suunnitelmassa. Vuonna 2026 käynnistyy aluehallintouudistus, joka tuo merkittäviä muutoksia eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan; aluehallintovirastojen tehtävät tällä sektorilla siirtyvät Ruokavirastoon ja ELY-keskuksista tulee elinvoimakeskuksia. Uusien organisaatioiden käynnistysvaiheessa ei eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnalle aseteta varsinaisia painopisteitä vaan pyritään varmistamaan perustehtävien mahdollisimman häiriötön hoito.

Kunnille asetetaan vuodeksi 2026 yksi eläinlääkintähuollon painopiste:

Kunnat varmistavat uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimusten toteutumisen eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä

VOIMAVARAT

Henkilöresurssit

Eläinlääkintähuoltolain mukaisten tehtävien hoitamista varten järjestäjällä on oltava tarpeellinen määrä kunnaneläinlääkäriä virkoja. (ElhL 7§)

Eläinlääkäripalveluja tarjoavan kunnaneläinlääkäri virkaan tulee kuulua tarpeen vaatima ainakin ajoittainen osallistuminen maan eläintautivalmiuteen ja kiireelliseen eläinsuojeluvalvontaan liittyviin tehtäviin. (ElhL 7§)

Järjestäjän on arvioitava valvontaa ja palveluiden järjestämistä varten tarvittavat resurssit. Resurssikartoitus suoritetaan käyttäen tämän suunnitelman liitteenä olevaa lomaketta (liite 1) taikka muulla vastaavalla tavalla. Resurssikartoitustiedot toimitetaan Ruokaviraston kirjaamoon ja tallennetaan VYHA:an järjestäjän suunnitelman ja sen päivityksien liitteenä. Järjestäjän on valvontasuunnitelmassaan osoitettava, että sillä on kartoitetun resurssitarpeen täyttämiseen riittävä määrä pätevää henkilökuntaa. Kunnaneläinlääkäreiden vastualueet ja työnjako kirjataan järjestäjän suunnitelmaan. Suunnitelmaan kirjataan lisäksi eläinlääkintähuollon tehtäviä hoitavan muun henkilöstön osuus.

Järjestäjällä on oltava riittävästi kunnaneläinlääkäreitä sekä eläinlääkäripalvelujen että valvontatehtävien hoitamiseen. Pääasiallinen tapa järjestää valvontatehtävien hoitaminen on kunnan valvontaeläinlääkäri virat. Kunnan praktikkoeläinlääkärit ovat kuitenkin tärkeä lisävoimavara valvontatehtävien hoitamisessa. Eläintautitilanteissa praktikkoeläinlääkärit voivat olla tarpeen tehokkaan eläintautitorjunnan varmistamiseksi. Praktikkoeläinlääkäreiden on virkaeläinlääkäreinä mahdollista toteuttaa myös eläinten hyvinvointiongelmien edellyttämiä välittömiä viranomaistoimenpiteitä taikka toimia valvontaeläinlääkäri sijaisina. Myös praktikkoeläinlääkäri ja valvontaeläinlääkäri parityöskentely voi olla perusteltua. Jos voimassa oleva kunnaneläinlääkäri virka ei täytä ElhL:n 7 §:n vaatimuksia, on sitä muutettava viranhaltijalain (304/2003) 23 §:n mukaisesti ja samalla varmistettava, että viranhaltija täyttää uudistetut pätevyysvaatimukset (ks. alla *Kelpoisuus kunnaneläinlääkäri virkaan*).

Kunnaneläinlääkäri on kunnassa virkasuhteessa toimiva eläinlääkäri, joka hoitaa eläinlääkintähuoltolain soveltamisalaan kuuluvia tehtäviä. Kunnaneläinlääkäri tehtävänimike voi olla muu kuin kunnaneläinlääkäri esim. valvontaeläinlääkäri, terveysvalvonnan johtaja tai hygieenikko. Kunnaneläinlääkäri on viranomainen seuraavien lakien nojalla:

- laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006
- laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014
- laki eläimistä saatavista sivutuotteista 517/2015
- eläintautilaki 76/2021
- laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 1069/2021
- laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023

Eläinlääkäripalvelujen asianmukaiseen järjestämiseen tarvitaan monessa tapauksessa eläinlääkäreiden lisäksi myös muuta henkilökuntaa. Pieneläinvastaanotolla ja erityisesti eriytetyssä pieneläinpäivystyksessä voidaan tarvita ammattitaitoisia avustajia kuten myös

keskitetyn yhteydenottopalvelun järjestämisessä. Resursseja on varattava riittävästi myös välinehuoltoon, siivoukseen, toimistopalveluihin sekä muihin tukipalveluihin.

Järjestäjän on huomioitava myös eläinlääkintähuollon henkilöstön työturvallisuus ja jaksaminen. Valvontaeläinlääkäreiden ja muiden kunnaneläinlääkäreiden työ on usein poikkeuksellisen kuormittavaa. Työnantajan tehtävänä on huolehtia riittävästä työnohjauksesta ja työturvallisuudesta sekä tarvittaessa ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin henkilöstön jaksamisen ja viroissa pysymisen tukemiseksi.

Kelpoisuus kunnaneläinlääkäriin virkaan

Eläinlääkäriksi valtion, kunnan, yhteisön tai muuhun eläinlääkäriin virkaan tai toimeen saadaan nimittää, määrätä tai ottaa ainoastaan laillistettu eläinlääkäri.

Edellä 4 §:n mukaisesti laillistettu eläinlääkäri (*ns. EU/ETA-eläinlääkäri*) saadaan nimittää sellaiseen kunnaneläinlääkäriin virkaan, johon kuuluu elintarvikevalvontaan taikka eläinten terveyden tai hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tehtäviä vain, jos henkilöllä on todistus siitä, että hän on tutustunut Suomen kyseisen alan lainsäädäntöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.
(Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta, 43§)

Kunnaneläinlääkäriin virkaan voidaan nimittää vain Suomessa laillistettu eläinlääkäri. Virkaa voi kuitenkin väliaikaisesti hoitaa eläinlääketieteen opiskelija, jolla on oikeus eläinlääkäriin ammatinharjoittamislain 7 §:n nojalla harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkäriammattia.

Suomessa laillistettu eläinlääkäri, joka on suorittanut eläinlääkäriin tutkinnon muussa EU- tai ETA-maassa, on kelpoinen kunnaneläinlääkäriin virkaan vain, jos hän on tutustunut Suomen kyseisen alan lainsäädäntöön eläinlääkäriin ammatinharjoittamisesta annetun lain 43 §:n mukaisesti. Uuden eläinlääkintähuoltolain 7 §:n mukaisesti kaikkiin kunnaneläinlääkäriin virkoihin on sisällyttävä ainakin ajoittain eläintautilain ja eläinten hyvinvointilain mukaisia virkatehtäviä. Siten kelpoisuusvaatimus koskee kaikkia kunnaneläinlääkäreitä, myös sellaisia, jotka hoitavat pääosan työajastaan eläinlääkäripalveluita. Kelpoisuusvaatimuksista on [Ruokaviraston ohje 7858/04.01.00.01/2021/5](#). *Tämä ohje on tullaan päivittämään v. 2025 aikana, eikä ole kaikilta osin ajantasainen. Ohjeen kohta 2 lainsäädäntöön tutustumisen osoittaminen on jatkossakin pätevä.*

Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Toimivaltaisella viranomaisella on oltava käytössään tai mahdollisuus saada käyttöönsä riittävästi henkilöstöä, jolla on soveltuva pätevyys ja kokemus, jotta virallinen valvonta ja muut viralliset toimet voidaan suorittaa tehokkaasti ja vaikuttavasti. (Valvonta-asetus (EU) 2017/625, 5. artikla kohta 1e)

Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että kaikki sen virallista valvontaa harjoittava henkilöstö pysyy ajan tasalla toimivaltansa alalla ja saa säännöllistä lisäkoulutusta tarvittaessa. (Valvonta-asetus (EU) 2017/625, 5. artikla kohta 4)

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen ylläpitämään ja kehittämään ammattitoiminnan edellyttämää ammattitaitoa sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin. Eläinlääkäriammattin harjoittajan työnantajan tulee luoda edellytykset sille, että ammatinharjoittaja voi osallistua tarvittavaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen. (Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta 29/2000, 18 §).

Järjestäjä kuvaa suunnitelmassaan, miten varmistetaan henkilökunnan riittävä pätevyys. Suunnitelmaan sisällytetään myös järjestäjän eläinlääkintähuollon henkilökunnan monivuotinen täydennyskoulutussuunnitelma.

Kunnaneläinlääkäriin virkaan edellytetään eläinlääkäriin ammatinharjoittamisesta annetun lain kelpoisuusvaatimusten lisäksi, että tehtävään valittavalla henkilöllä on riittävästi osaamista tehtävien hoitoon. Riittävän osaamisen vaatimus koskee myös muita viranhaltijoita kuin kunnaneläinlääkäriä, kuten eläinten hyvinvointilain mukaisia viranomaistehtäviä hoitavaa kunnan terveydensuojeluvalvonnan viranhaltijaa. Järjestäjä huolehtii uusien henkilöiden tarvittavasta perehdytyskoulutuksesta.

Järjestäjä huolehtii, että eläinlääkintähuollon henkilöstöllä on riittävät mahdollisuudet osallistua täydennyskoulutukseen. Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan ympäristöterveydenhuollon henkilökunnan olisi päästävä osallistumaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen vähintään kahdeksana päivänä vuodessa. Järjestäjä laatii eläinlääkintähuollon henkilökunnan monivuotisen täydennyskoulutussuunnitelman. Suunnitelman ei tarvitse sisältää yksityiskohtaisia koulutustietoja, vaan sen tulee perustua henkilöstön ja organisaation osaamistarpeen arviointiin ja voi sisältää tavoitteet koulutusmäärästä ja koulutusten sisällöistä. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa koko henkilöstön riittävä täydennyskouluttautuminen ja osaaminen.

Jos järjestäjä hyödyntää avustavaa henkilökuntaa eläinlääkäripalvelujen tuottamisessa, tulee järjestäjän huolehtia siitä, että heille annetaan riittävä perehdytys työtehtäviinsä. Mikäli avustava henkilö osallistuu eläinlääkäriin apuna eläinten hoitotoimenpiteisiin, olisi suositeltavaa, että henkilöllä on tehtävään soveltuva koulutus, tai että hänelle järjestetään mahdollisuus kouluttautumiseen. Tehtävänjaossa on huomioitava, että osa eläinlääkäripalvelujen tehtävistä on varattu ainoastaan eläinlääkäriin tehtäviksi. Esimerkiksi lääkkeiden luovutus vastaanotolta edellyttää aina eläinlääkäriin päätöstä asiasta samoin eläinlääkinnällinen tutkimus, eläimen taudinmäärittäminen ja näihin liittyvistä hoidoista ja lääkityksistä päättäminen.

OSA 1 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

Ruokaviraston on laadittava valtakunnallinen suunnitelma 8 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuun piiriin kuuluvista eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää eläinlääkäripalvelujen saatavuutta ja laatua sekä palvelujen valvontaa koskevat yleiset tavoitteet. (ElhL 4 §)

Järjestäjän on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää tiedot 9 §:ssä tarkoitettujen eläinlääkäripalvelujen tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta. (ElhL 6 §)

Eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä kullakin toimialueella vastaa järjestäjä. Järjestäjällä tarkoitetaan kuntaa, sekä myös kuntayhtymää ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-aluetta siltä osin, kuin ne hoitavat tehtäviä kuntalain mukaisessa yhteistoiminnassa. Järjestäjän tulee tehdä päätös siitä, millä palvelurakenteella ja kustannus- ja laatutasolla palveluja kuntalaisille tuotetaan ja keiden palvelujen tuottajien toimesta.

Uuden eläinlääkintähuoltolain 9 §:ssä määritellään eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuus. Järjestämisvastuun laajuus määräytyy ensi sijassa alueellisten tarpeiden perusteella. Kunkin järjestäjän tulee järjestää alueellaan lain 8 §:ssä mainitut palvelut ainakin elintarvikke- tai turkistuotantoa varten pidettäville eläimille ja lisäksi kiireellinen eläinlääkäriapu kaikille eläimille. Muiden 8 §:n mukaisten palvelujen järjestämistarpeesta tekee kukin järjestäjä arvion. Tavoitteena on taata näiden palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen alueellinen saatavuus sekä turvata muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukainen hoito.

Erot eläinlääkäripalvelujen alueellisissa tarpeissa liittyvät etenkin siihen, missä määrin kullakin alueella on yksityistä palveluntarjontaa. Komission ohjeistuksen perusteella katsotaan, että määrittelyyn voi vaikuttaa kunkin palvelun yksittäisen tarjonnan kartoittamisen lisäksi myös palvelujen järjestäjän arvio siitä, millaista palvelukokonaisuutta oman tuotannon ylläpitäminen ja säädettyjen eläinlääkintähuollon tehtävien hoituminen käytännössä kullakin alueella edellyttää.

1.1. Yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut

Eläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläimen terveydentilan sekä sairauksien toteamista ja todistamista, eläinlääkäriavun antamista ja eläinlääkinnällisten todistusten antamista, eläimen pitämistä hoidettavana eläinlääkäriavun antamista taikka siihen liittyvää tutkimusta varten, toimenpiteitä eläimen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi, ennalta ehkäisevää terveydenhuoltotyötä sekä eläimen lopettamista. (ElhL 2 §)

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n 14-kohtainen luettelo eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista osoittaa kunnallisen järjestämisvastuun enimmäislaajuuden. Nämä yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka turvataan tarvittavilta osin julkisen järjestämisvastuun kautta, ovat:

- 1) yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden todentamiseksi
 - yleistutkimukseen ei sisälly kuvantamispalveluja eikä erikoiseläinlääkäriin tutkintoa tai erikoislaitteita vaativia tutkimuksia tai tarkastuksia

- kotieläimille suoritettavat terveystarkastukset kuuluvat eläinlääkäripalveluun
 - kotieläimen terveydentilan toteaminen ja todistaminen kliinisen yleistutkimuksen perusteella esimerkiksi vientiä, tuontia, sisämarkkinakauppaa tai vakuutusyhtiötä varten sisältyy eläinlääkäripalveluun
- 2) kissojen ja koirien tunnistusmerkintä
- 3) eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelma
- eläinterveyskäyntien yhteydessä toimijan valitsema eläinlääkäri antaa toimijalle neuvontaa bioturvaamisesta ja muista eläinten terveyteen liittyvistä asioista sekä tiettyjen eläintautien esiintymiseen viittaavista oireista ja merkeistä (ks. luku 1.7.)
 - terveydenhuoltokäyntien yhteydessä eläinlääkäri toteuttaa terveydenhuoltosopimuksessa sovitut toimenpiteet sekä antaa vastaavaa neuvontaa kuin eläinterveyskäyntien yhteydessä sekä eläinten hyvinvointiin, elintarviketurvallisuuteen ja eläintenpidon taloudelliseen kannattavuuteen liittyvää neuvontaa (ks. luku 1.8.)
- 4) rokotus
- 5) loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet
- 6) suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoimenpiteet tai, jos se on toimenpiteen laajuus tai vaativuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoitoon lähettäminen
- järjestämisvastuun piiriin kuuluvat vain suhteellisen yksinkertaiset, vakavien ongelmien ehkäisemiseksi välttämättömät perustoimenpiteet, joita voidaan suorittaa tavanomaisella vastaanotolla tai pitopaikassa ilman erikoiskoulutusta ja erikoislaitteita
 - käytännössä tähän sisältyvät hammastarkastus, koirien ja kissojen hammaskiven poisto sekä hevosten perushammashoito, mutta eivät toimenpiteet, jotka edellyttävät röntgenin tai porayksikön käyttöä
- 7) sarvien ja sarven aiheiden poistaminen naudoilta ja vuohilta
- 8) lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito elintarviketuotantoa varten pidettävillä naudoilla, sioilla, lampaille, vuohille ja poroille
- muuta tarkoitusta kuin elintarviketuotantoa varten pidettävillä eläimille tehtävät lisääntymiseen liittyvät tarkastukset, tutkimukset ja muut palvelut eivät sisälly järjestämisvastuun piiriin
- 9) kastratio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolle, koiralle ja kissalle sekä sterilisaatio kissalle
- 10) sairaan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi, tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläimen sairauden syyn selvittämiseksi sekä tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin
- järjestämisvastuuseen eivät kuulu vaativien näytteiden ottaminen tai kuvantamispalvelut sairauden syyn selvittämiseksi
- 11) sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle tarvittava hoito, jota on mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myös nautaeläimen juoksutusmahaleikkaus
- 12) perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muulle kuin 11 kohdassa tarkoitettulle eläimelle, johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden konservatiivinen hoito, tulehdus- ja kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, haavojen ompelu, muu vastaava enintään vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä

hoito, tavanomaisimpien pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkokäsittely tai lääkehoito ja tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkohoitoon

- kohdan mukaista perustasoista ensiapuluonteista hoitoa tulee järjestää kaikille lemmikkieläiminä pidettäville eläimille, vaikka eläin kuuluisikin eläinlajiin, joka tavanomaisesti mielletään tuotantoeläinlajiksi (esim. lemmikkisika)
- lemmikkieläinten lisäksi järjestämisvastuun piiriin kuuluvat esimerkiksi virka- ja opaskoirat, matkailuelinkeinossa pidettävät koirat sekä hevoset, joita pidetään elinkeinotoimintana pidettävässä urheilutoiminnassa

13) synnytysapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista nautojen, lampaiden, vuohien ja kissojen keisarileikkaus

14) eläimen lopetus

- kotieläinten lopetus eläinsuojelullisista syistä, sairauden perusteella tai omistajan pyynnöstä kuuluu eläinlääkäripalveluun
- luonnonvaraiset eläimet eivät kuulu eläinlääkintähuoltolaissa säädettyjen palvelujen soveltamisalaan, mutta eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 7 §:n mukaisena velvollisuutena kunnan on huolehdittava järjestämälleen eläinlääkärin vastaanotolle tuotujen sairaiden tai vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta

1.2. Eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu

Järjestäjän tulee järjestää 8 §:n mukaiset palvelut ainakin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettäville eläimille. Lisäksi tulee järjestää sellainen eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämä välitön arviointi ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä, sekä eläimen lopetus eläinsuojelullisin perustein (*kiireellinen eläinlääkärintap*). (ElhL 9 § 2 mom)

Muut 8 §:n mukaiset palvelut kuuluvat järjestämisvastuuseen siltä osin kuin niiden järjestäminen on tarpeen kyseisten palvelujen riittävän ja kohtuuhintaisen alueellisen saatavuuden sekä 2 momentissa mainittujen ja muiden järjestäjälle tässä laissa säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi. (ElhL 9 §)

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut. (ElhL 9 §)

Järjestäjä kuvaa suunnitelmassaan, mitkä palvelut kuuluvat järjestämisvastuun piiriin alueella. Suunnitelmassa järjestäjä esittää perusteet järjestämisvastuun laajuudelle. Osana perusteita järjestäjä kuvaa alueensa yksityisen eläinlääkäripalvelujen tarjonnan pääpiirteissään. Lisäksi järjestäjän tulee suunnitelmassaan kuvata, miten se on varautunut muutoksiin alueen yksityisessä eläinlääkäripalvelujen tarjonnassa.

* Palveluvalikoiman määrittelyssä järjestäjä voi hyödyntää Kuntaliiton laatimaa [ohjetta](#)

Kukin järjestäjä tekee alueellaan selvityksen eläinlääkäripalvelujen saatavuudesta, arvion järjestämisvastuun laajuudesta sekä suunnitelman eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä. Palvelutarpeen arvioinnissa tulee huomioida, että eläinten omistajilla tulee olla mahdollisuus saada palvelut lain vaatimalla tavalla eli kohtuullisen etäisyyden päästä ja kohtuullisessa ajassa. Tavoitteena on taata näiden palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen alueellinen

saatavuus sekä turvata muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukainen hoito.

Palvelutarpeen arvion lähtökohtana on alueellinen markkinatilanne ja arvio siitä, missä määrin yksityinen tarjonta on riittävä vastaamaan alueen asukkaiden tarpeisiin saada lain tavoitesäännöksessä mainitut yhdenvertaiset, toimivat ja kohtuuhintaiset eläinlääkäripalvelut. Tarvearvioon liittyy palvelukohtaisen arvioinnin lisäksi myös sen arviointi, millaista palvelukokonaisuutta oman tuotannon ylläpitäminen ja säädettyjen eläinlääkintähuollon tehtävien hoituminen kullakin alueella käytännössä vähintään edellyttää.

Järjestäjä ei ole velvollinen järjestämään kiireetöntä eläinlääkäripalvelua muille kotieläimille kuin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävillä eläimillä niiltä osin, kuin yhteistoiminta-alueella olevat yksityiset eläinlääkärit tai eläinlääkäriasemat tyydyttävät palveluiden kysynnän. Seura- ja harrastuseläinten perustasoisten, muuksi kuin kiireelliseksi eläinlääkäriavuksi lukeutuvan palvelun sisällyttämiselle järjestämisvastuuseen voi olla aluekohtaisesti erilaisia perusteita. Syynä voi olla se, että yksityisiä palveluja ei ole lainkaan tarjolla, tai että niiden saatavuus, tai kattavuus on riittämätön. Puutteet voivat liittyä esim. aukioloaikoihin, palveluissa oleviin toimenpide- tai eläinlajikohtaisiin rajauksiin tai palvelujen korkeaan hintaan. Järjestäjän oman tuotannon turvaamiseen liittyvät perustelut voivat liittyä etenkin siihen, että palveluja ei välttämättä saada järjestettyä muutoin kuin tietynlaisena minimikokonaisuutena, johon sisältyy myös seura- ja harrastuseläimille tuotettavia tuettuja palveluja.

Järjestäjillä on aina viimekätinen järjestämisvastuu kaikkien 8 §:n mukaisten palvelujen osalta, joten sillä on velvollisuus reagoida toimialueella ilmenevään markkinapuutteeseen, kuten yksityisen palvelutoiminnan poistumiseen markkinoilta. Jos järjestäjä ei itse järjestä kiireetöntä eläinlääkäripalvelua kaikille kotieläimille, on järjestäjän omassa eläinlääkintähuollon suunnitelmassaan osoitettava, että yksityisiä eläinlääkäripalveluja on määrällisesti ja laadullisesti riittävinä ja keskeytyksettä saatavissa. Järjestäjän on varauduttava hoitamaan muita kuin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettäviä eläimiä, jos yksityinen palvelutarjonta osoittautuu riittämättömäksi tai keskeytyy.

Järjestäjän tulee seurata alueen yksityisten palveluntuottajien tarjontaa ja arvioida, miten olennaiset muutokset mahdollisesti vaikuttavat järjestämisvastuuseen tai järjestettävien palvelujen mitoitukseen. Järjestäjän tulee uudelleenarvioida järjestämisvastuun laajuus säännöllisesti. Kohtuullisuusnäkökohdat huomioiden markkinatilanteen uuden kokonaisarvioinnin ja siitä johtuvan muutoksiin vastaamisen aikavälin voidaan katsoa olevan vähintään taloussuunnitelmakausi eli 3 vuotta. Tämä tarkasteluväli on yhtenevä muun muassa sen kanssa, mitä julkisista hankinnoista annetun lain 15 §:n 3 momentissa säädetään avoimuusilmoitukseen liittyvän markkinakartoituksen aikajänteestä.

1.3. Palvelujen järjestämistavat

Järjestäjä voi tuottaa 9 §:ssä tarkoitetut eläinlääkäripalvelut itse tai tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen kyseisten palvelujen tuottamisesta. Järjestäjän tulee huolehtia, että sopimuksen tekeminen ei vaaranna järjestäjän tässä laissa säädettyjen tehtävien asianmukaista hoitamista sopimuksen voimassaolon aikana tai sen päättyessä. (ElhL 12 §)

Suunnitelmassaan järjestäjän tulee kuvata, miten se tuottaa järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut alueellaan. Kuvauksessa kerrotaan, miten nämä on jaettu omaan tuotantoon ja sopimuksella tuotettaviin palveluihin. Suunnitelmassa tulee kuvata, miten järjestäjä ohjaa ja valvoo ostopalveluina hankkimiensa eläinlääkäripalvelujen laatua ja tarjousasiakirjoissa esitettyjen asiakasmaksujen noudattamista. Järjestäjän tulee myös kertoa, mitkä osat palveluista ovat Helsingin yliopiston tuottamia.

Järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut voidaan tuottaa joko järjestäjän omana toimintana tai yksityisen palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen pohjalta. Eräissä kunnissa Helsingin yliopisto järjestää osan 9 §:n mukaisista palveluista (ks. 1.9.).

Jos järjestäjä ostaa palveluita yksityiseltä palveluntuottajalta, on järjestäjän suunniteltava, kuinka se ohjaa ja valvoo ostopalveluidensa laatua. Yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja vastaa palvelujensa lainmukaisesta ja sopimuksen mukaisesta tuottamisesta. Tuotettaessa palveluja sopimuksen perusteella yksityiseen palveluntuottajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Palveluja kilpailutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota tarjouspyynnössä esitettäviin laatuksiteereihin.

1.4. Eläinlääkäripalvelujen saatavuus

Järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen tulee olla saatavilla niitä kotieläimiä varten, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka on järjestäjän alueella. Eläinten pitopaikassa annettavien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla järjestäjän alueella pidettäviä kotieläimiä varten.

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla palveluiden käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen.
(ElhL 10 §)

Järjestäjä kuvaa suunnitelmassaan eläinlääkäripalvelulle asettamansa saatavuustavoitteet. Suunnitelmassa kuvataan miten järjestäjä seuraa tavoitteisiin pääsyä, miten asiakkailta saatu palaute kerätään ja käsitellään, sekä miten korjaavat toimenpiteet tarvittaessa toteutetaan. Lisäksi järjestäjän on suunnitelmassaan kuvattava, miten eläinlääkäripalveluissa on arkipäivisin järjestetty työnjako ajanvarausperusteisen palvelun ja kiireavun kesken.

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla arkipäivisin ainakin virka-aikaan. Kiireellinen eläinlääkärinapu on järjestettävä sitä tarvitsevia eläimiä varten myös virka-ajan ulkopuolella. Kiireellistä eläinlääkärinapua on annettava kaikille järjestäjän alueella oleville kotieläimille, jollei voida pitää olosuhteisiin nähden kohtuullisena, että eläin viedään saamaan eläinlääkärinapua järjestämisvastuussa olevan järjestäjän alueelle.

Eläinlääkäripalvelut tulee järjestää siten, että eläinlääkäri käy tarvittaessa eläinten pitopaikassa, kun palveluja tuotetaan elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettäville kotieläimille, hevoseläimille sekä sellaisille muille suurikokoisille kotieläimille, joita ei voida ilman merkittävää vaivaa kuljettaa eläinlääkäriin vastaanotolle.

Eläinlääkintähuoltolaki rajaa järjestämisvastuun ulkopuolelle kiireettömän hoidon osalta vapaa-ajan asuntojen omistajat, joiden virallinen kotikunta on muualla. Eläinten pitopaikoissa hoidettavia suuria eläimiä, kuten hevosia, saatetaan kuitenkin pitää hoidettavana myös muualla kuin niiden omistajan tai haltijan kotikunnassa. Tällaisissa tapauksissa pitopaikan sijaintikunta on velvollinen tuottamaan järjestämisvastuun edellyttämät eläinlääkäripalvelut.

1.4.1. Saatavuustavoitteet

Kiireellisen eläinlääkäriavun resurssit on mitoitettava siten, että apua on kaikkina vuorokaudenaikoina saatavissa kolmen tunnin sisällä tilauksesta 90 %:ssa tapauksista. Päivystysalueet on mitoitettava siten, että 90 %:ssa tapauksista päivystävän eläinlääkäriin matka eläinten pitopaikkaan tai eläimen omistajan matka pieneläinvastaanotolle on alle sata kilometriä. Tästä etäisyydestä voidaan poiketa Kainuun ja Lapin maakunnissa sekä saaristokunnissa.

Jos avun tarve ei ole kiireellinen, pitopaikkakäynti- tai vastaanottoaika tulisi järjestyä 2 viikon sisällä tilauksesta. Kiireettömät terveydenhuolto- ja massatyökäynnit sekä terveille eläimille suoritettavat leikkaukset olisi lomakauden ulkopuolella voitava varata alle kolmen viikon ja lomakaudella alle kuuden viikon sisällä yhteydenotosta. Jos asiakas haluaa palvelut nimetyltä eläinlääkäriltä, tai jos asiakkaalla on toiveita esim. vastaanottoajan suhteen, voivat jonotusajat olla pidemmät. Hyväksyttävänä palvelutasona voidaan väestötiheillä alueilla pitää eläinlääkäripalvelun järjestämistä siten, että pääosa asiakkaista saa palvelun alle viidenkymmenen kilometrin etäisyydeltä.

1.5. Toimintaedellytykset eläinlääkäripalvelujen tuottamiseen

Järjestäjän on huolehdittava, että sillä on itse tuottamiaan eläinlääkäripalveluja varten asianmukaiset toimitilat ja työvälineet, ottaen huomioon 6 §:ssä tarkoitettu suunnitelma sekä järjestäjän alueella pidettävien kotieläinten lajit ja lukumäärät. (ElhL 13 §)

Eläinlääkäripalvelujen on oltava eläinlääketieteellisesti asianmukaisia sekä sisällöltään ja laadultaan sellaisia kuin lainsäädäntö edellyttää. (ElhL 13 §)

Lääkkeet on lainsäädännön vaatimusten mukaisesti pystyttävä säilyttämään ja hävittämään asianmukaisesti. (Lääkitsemislaki 387/2014, 14 §). Huumausaineeksi luokiteltaville lääkeaineille on oltava lukittava tila. (Huumausainelaki 373/2008, 26 §; huumausaineasetus 548/2008, 6 §)

Järjestäjän tulee suunnitelmassaan kuvata niiden toimitilojen varustus ja turvallisuus, joissa se tuottaa eläinlääkäripalveluja itse, ja lisäksi näiden toimipisteiden yhteystiedot tulee ilmoittaa Ruokavirastolle vuoden 2026 loppuun mennessä. Lisäksi tulee kuvata potilastiedonhallintaan käytetyt järjestelmät, ja kuinka lain edellyttämä potilasasiakirjojen säilyttämisvastuu toteutuu.

Yhteistoiminta-alueella on tavoitteena pidettävä eläinlääkärien yhteisiä toimitiloja siellä, missä maantieteelliset etäisyydet eivät muodostu liian suuriksi. Tarvittaviin toimitiloihin kuuluvat asianmukaisesti varustellut vastaanottotilat sekä toimistohuoneet, lämpimät autotallit ja riittävät varastotilat. Huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämpötilassa säilytettävillä lääkkeillä ja muilla tarvikkeilla (esim. näytteet ja tutkimusvälineet) on oltava omat varastotilansa. Henkilökunnan sosiaaliset tilat peseytymis- ja lepotiloihin kuuluvat

jokaiseen toimipisteeseen. Päivystäjän ja viransijaisen asumiseen soveltuvat asianmukaiset tilat järjestetään yhteistoiminta-alueella niihin toimipisteisiin, joista päivystystoimintaa harjoitetaan.

Suurelänpraktiikan varusteisiin kuuluu ultraäänilaitte rektaalian turilla, hammasvälineet ja astutusliinat, pulttipistooli sekä kaikki normaalit synnytysapuun sekä järjestämistä vastuun piiriin kuuluvien kirurgisten toimenpiteiden instrumentit. Pienelänpraktiikassa varusteisiin kuuluu elektrotomi, eläinvaaka, säädettävät toimenpide- ja leikkauspöydät sekä valaisimet ja kaikki tavalliset tutkimusvälineet sekä instrumentit. Tarvitaan myös pakastin kuolleiden/lopetettujen pieneläinten säilyttämiseen. Suojavaatteet ja -jalkineet sekä erityisvarustus tarttuvien eläintautien ja zoonoosien varalta näytteenotto- ja pakkaustarvikkeineen kuuluvat varustukseen.

Asianmukaiset pesu-, desinfiointi- ja kuivaustilat instrumenteille, suurillekin praktiikkavarusteille ja suojavaatteille ovat välttämättömät. Järjestäjän on huolehdittava toimitilojen päivittäisestä siivouksesta ja kunnossapidosta sekä jätehuollosta, johon sisältyy vanhentuneiden lääkkeiden sekä käytettyjen ruiskujen, neulojen ym. hävittäminen. Lisäksi tiloihin pitää järjestää asianmukainen vartiointi ja murtosuojaus.

Yhteistoiminta-alueen kaikkia eläinlääkäreitä koskeva ajanvarausjärjestelmä ja potilasrekisteri on pyrittävä järjestämään sähköistä potilastietojärjestelmää hyödyntäen.

1.6. Kiireellinen eläinlääkäriapu

Lisäksi tulee järjestää sellainen eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämä välitön arviointi ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä, sekä eläimen lopetus eläinsuojelullisin perustein (kiireellinen *eläinlääkäriapu*). (ElhL 9 §)

Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestettävä sitä tarvitsevia eläimiä varten myös virka-ajan ulkopuolella. (10 §)

***Järjestäjä** kuvaa suunnitelmassaan kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisen virka-aikana ja virka-ajan ulkopuolella huomioiden vaatimuksen yhteistoimintavelvoitteesta ja keskitetystä yhteydenottopalvelusta.*

Kiireellistä eläinlääkäriapua on annettava kaikille järjestäjän alueella oleville kotieläimille, jollei voida pitää olosuhteisiin nähden kohtuullisena, että eläin viedään saamaan eläinlääkäriapua järjestämistä vastuussa olevan järjestäjän alueelle. Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat toimenpiteet, joiden suorittamisella voidaan poistaa tai olennaisesti lievittää eläimelle aiheutuvaa kipua, tuskaa tai kärsimystä. Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvien toimenpiteiden kohtuuhintaisen saatavuuden tulee olla siten turvattu, ettei eläimiä jätetä hoitamatta omistajan vähävaraisuuden perusteella.

Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat akuutisti sairaiden eläinten perustutkimus ja vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Kiireellisen eläinlääkäriavun tavoitteena on ensiaputyypinen toiminta, jolla pyritään hoitamaan eläimen henkeä ja hyvinvointia uhkaavat tapaukset ja varmistamaan, että potilaan tila ei kohtuuttomasti heikkene sen odottaessa virka-aikana annettavia palveluja.

Kiireelliseen eläinlääkäriapuun lukeutuvat eläinlääkäripalvelut on lueteltu lain 8 §:n kohdissa 11-14. Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat muun muassa nautojen poikimahalvaushoidot, hevosten konservatiiviset ähkyhoidot, eri kotieläinten akuutit tulehdus- ja kiputilat, ompelua vaativat haavat, sokin hoito ja synnytysapu. Keisarileikkaus täytyy pystyä suorittamaan naudalle, lampaalle, vuohelle ja kissalle. Päivystysaikana järjestämisvastuuseen eivät kuulu esimerkiksi koirien keisarileikkaukset tai muut sellaiset toimenpiteet, jotka edellyttävät vaativampaa leikkausosaamista ja mahdollisesti inhalaatioanestesiaa ja avustajaa. Eläinten lopettaminen eläinsuojelullisin perustein kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriapuun.

1.6.1. Päivystyksen järjestämistä koskeva yhteistoimintavelvoite

Virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten tulee järjestää päivystyspalvelu yhteistoiminnassa järjestäjien kesken yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella. (ElhL 11 §)

Päivystysalueelle on järjestettävä keskitetty palvelu yhteydenottoja varten. (ElhL 11 §)

Keskitetyn yhteydenottopalvelun tarkoituksena on tehostaa eläinlääkäripäivystyksen toimintaa keskittämällä eläinlääkäripalveluja koskevat yhteydenotot yhteen paikkaan, josta asiakas voidaan ohjata päivystävälle vastaanotolle tai tilata eläinlääkäri käymään eläimen pitopaikassa. Keskitetty yhteydenottopalvelu voi palvella useampaakin päivystysaluetta ja palvelu voi olla asiakkaalle maksullista.

Tarvittaessa yhteydenottopalvelussa voidaan antaa hoitoon liittyvää neuvontaa ja ohjata kiireettömissä tapauksissa asiakas virka-aikana annettaviin palveluihin. Keskitetyssä palvelussa vastaajan ei välttämättä tarvitse olla eläinlääkäri, jos vastaajalla muutoin on riittävä asiantuntemus. Riittävää pieneläinasiantuntemusta todennäköisesti löytyy koulutettujen ja kokeneiden pieneläinhoitajien taholta. Suurelainten suhteen vastaavaa ammattitaitoa on vaikeampi löytää, ja kynnys siirtää puhelu päivystävälle eläinlääkärille on siltä osin pidettävä varsin matalana. Täysin turhien ja päivystykseen liittymättömien yhteydenottojen karsiminen edesauttaa kuitenkin päivystävän eläinlääkärin jaksamista.

1.7. Eläinterveyskäynnit

Järjestäjän on suunnitelmassaan esitettävä, miten se varmistaa, että eläinterveyskäynntejä on saatavissa kysyntää vastaavasti.

Lain 8 §:n mukaan järjestämisvastuun piiriin kuuluvat eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 ("eläinterveyssäännöstö") 25 artiklassa. Eläinterveyskäynntejä tulee järjestää kaikille muille eläimille paitsi lemmikkieläimille.

Vastuu eläinterveyskäynnin tilaamisesta on toimijalla. Toimija tilaa käynnin itse valitsemaltaan eläinlääkäriltä ja myös vastaa käynnin aiheuttamista kustannuksista. Toimija voi vapaasti valita eläinlääkärin, jolta hän tilaa eläinterveyskäynnin. Eläinterveyskäynnin voi siis tehdä myös yksityinen eläinlääkäri.

Eläinterveyskäynnit ovat luonteeltaan neuvontaan painottuvia ja erityisesti käynneillä käsitellään bioturvaan ja tarttuviin eläintauteihin liittyviä asioita. Käyntien sisällöstä ja

käyntitiheydestä ei ole tarkasti säädetty. Käynti suunnitellaan eläinlajin ja toimijan tarpeiden pohjalta. Eläinterveyskäynnin voi yhdistää muuhun eläinlääkärin ennaltaehkäisevään terveydenhoitoon painottuvaan käyntiin pitopaikassa, ja se on mahdollista yhdistää myös valtakunnallisen terveydenhuolto-ohjelman mukaiseen käyntiin.

1.8. Terveydenhuoltokäynnit ja -suunnitelmat

Järjestäjän on suunnitelmassaan esitettävä, miten se on varmistanut, että terveydenhuoltopalveluja on saatavissa kysyntää vastaavasti. Suunnitelmassa ilmoitetaan terveydenhuoltosopimuksen kunnaneläinlääkäreiden kanssa solmineiden nauta- ja sikatilojen prosenttiosuus alueen kaikista alueen nauta- ja sikatiloista.

Tuotantoeläinten terveydenhuolto ylläpitää ja edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä lisää osaltaan elintarviketurvallisuutta. Toimivan terveydenhuoltojärjestelmän avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä ja seurata tarttuvien tautien sekä tuotantosairauksien esiintymistä tiloilla. Terveydenhuollon piirissä tehtävä elinkeinon ja viranomaisten yhteistyö täydentää viranomaistoimenpiteitä eläintautien torjunnassa. Tavoitteena on, että terveydenhuollon piiriin kuuluvilla tiloilla eläimet voivat hyvin, lääkkeiden käyttö on hallittua eikä lääkkeitä käytetä korjaamaan olosuhdeongelmia.

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaan järjestämisvastuun piiriin kuuluvat elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelmat. Terveydenhuoltokäyntejä tekevän eläinlääkärin ei tarvitse olla virkaeläinlääkäri. Eläinten omistaja voi siten halutessaan käyttää muunkin kuin kunnaneläinlääkärin palveluja terveydenhuoltoon, mutta muiden eläinlääkäreiden saatavuus on usein rajallinen.

Valtakunnallinen eläinten terveydenhuolto-ohjelma on määritelty eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 6 §:ssä. Valtakunnallisia terveydenhuolto-ohjelmia on tällä hetkellä kaksi; NASEVA nautoille ja SIKAVA sioille. Eläinten Terveys ETT vastaa näiden ohjelmien toiminnasta. Nautojen ja sikojen lisäksi terveydenhuoltoa toteutetaan myös muille kotieläimille. Järjestäjän on tarvittaessa järjestettävä eläinlääkäripalveluita terveydenhuoltokäyntejä ja -sopimuksia varten kaikille elintarvike-eläinlajeille riippumatta siitä, onko niiden terveydenhuollolle valtakunnallinen ohjelma vai ei.

1.8.1. Terveydenhuoltopalvelujen kysyntä

Terveydenhuoltopalvelujen kysyntään vaikuttavat maatilojen tuotantosopimukset, joissa yhtenä ehtona on terveydenhuoltosopimuksen solmiminen eläinlääkärin kanssa ja sopimuksen velvoittamien terveydenhuoltokäyntien tekeminen ajallaan ja sovitussa laajuudessa. Tuotantosopimukset ovat usein tiloille taloudellisesti merkittäviä ja niiden rikkomisesta voi seurata merkittäviä taloudellisia sanktioita.

Resurssitarvetta lisää lääkkeiden varalle luovuttamisen edellyttämät tiheämmin tehtävät terveydenhuoltokäynnit. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 17/14 luvussa 3 on säädetty terveydenhuoltokäyntien vähimmäistiheydestä nautojen ja sikojen pitopaikoissa ja saman asetuksen luvussa 4 on säädetty lääkkeiden luovutuksen ehdoista ja vähimmäiskäyntitiheyksistä, kun lääkkeitä luovutetaan turkiseläinten, viljeltyjen kalojen tai siipikarjan omistajalle tai haltijalle. Resurssitarvetta arvioidessa tulee huomioida tilojen määrä, joilla on terveydenhuoltosopimuksen lisäksi sopimus lääkkeiden varalle luovuttamisesta terveydenhuoltoeläinlääkäriinsä kanssa. Esimerkiksi suurissa nauta- ja sikaeläintenpitoyksiköissä lääkkeiden varalle luovutus tulevien sairastapausten varalle

edellyttää eläinlääkärin käyntejä kahden viikon välein, kun muutoin käynti väli saattaisi olla selvästi alhaisempi

1.9. Järjestämismisvastausta täydentävät eläinlääkäripalvelut

Järjestäjän tulee suunnitelmassaan lyhyesti kuvata, mitä järjestämismisvastausta täydentäviä palveluja se tuottaa alueellaan.

Järjestäjä voi tuottaa alueellaan järjestämismisvastausta piiriin kuuluvien eläinlääkäripalvelujen lisäksi täydentäviä eläinlääkäripalveluita julkisina palveluina (hinnoittelu, ks. 1.11.4). Järjestäjän tuottamat palvelut täydentävät järjestämismisvastausta piiriin kuuluvia palveluja sekä alueen yksityistä palvelutarjontaa. Täydentävien palvelujen tulee olla sisältönsä ja mitoituksensa osalta oikeasuhtaisia, eikä tarkoitus ole, että kunnat järjestäisivät varsinkaan erikoistasoisia eläinlääkäripalveluja suurella volyymilla. Täydentävistä eläinlääkäripalveluista löytyy lisätietoa mm. Kuntaliiton laatimasta [ohjeesta](#).

Järjestettäviä eläinlääkäripalveluja varten on oltava asianmukaiset, toiminnan laadun ja laajuuden edellyttämät toimitilat ja työvälineet sekä toiminnan edellyttämä henkilökunta. Lisäksi täydentävien palveluiden osalta edellytetään luvussa 1.5. mainittujen toimintaedellytysten täyttämistä.

Eläinlääkintähuoltolaki ei edellytä, että järjestäjä sisällyttäisi suunnitelmaansa tiedot tuottamistaan täydentävistä eläinlääkäripalveluista. Niistä on kuitenkin tarkoituksenmukaista sisällyttää lyhyt kuvaus suunnitelmaan, jotta järjestäjän palvelutuotannosta muodostuisi kokonaiskuva.

1.10. Yliopistollisen eläinsairaalan tuottamat julkiset eläinlääkäripalvelut

Yliopistollista eläinsairaala ylläpitävä Helsingin yliopisto (yliopisto) tuottaa 9 §:n mukaisesti järjestäjien järjestämismisvastausta kuuluvia eläinlääkäripalveluja julkisina eläinlääkäripalveluina siinä laajuudessa kuin eläinlääkäreiden koulutuksen ja eläinlääketieteellisen tutkimuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen vaatii. (ElhL 18 §)

Ne 9 §:ssä tarkoitetut eläinlääkäripalvelut, joita Helsingin yliopisto on tuottanut järjestäjän ja yliopiston välisen sopimuksen perusteella vähintään kolmen vuoden ajan tämän lain voimaantuloa edeltävien viiden vuoden aikana, määrittävät tämän lain voimaan tullessa Helsingin yliopiston julkisen palvelutuotannon laajuuden kyseessä olevassa toiminta-alueen osassa. Järjestäjät ja yliopisto voivat kuitenkin keskenään sopia muutoksista palvelutuotannon laajuuteen. (ElhL 38 § 4 mom)

Tulevan eläinlääkintähuoltoasetuksen 4 §:ssä on määritelty ne kunnat, joiden eläinlääkintähuoltolain 9 §:n mukaisia palveluita Helsingin yliopisto tuottaa. Vahvistamaton lista sisältää seuraavat kunnat:

- Espoo
- Helsinki
- Hyvinkää
- Kauniainen
- Kirkkonummi
- Myrskylä
- Mäntsälä

- Orimattila
- Pukkila

Nämä kunnat tai järjestäjät, joiden alueeseen nämä kunnat kuuluvat, eivät siten tee palveluiden hankintaa yliopistolta, eikä niiden tarvitse kilpailuttaa näiden palveluiden hankintaa. Samalla yliopistoa ei pidetä eläinlääkintähuoltolain 5 luvun mukaisena yksityisenä eläinlääkäripalvelun tuottajana siltä osin kuin se tuottaa näitä palveluita. Järjestäjien ei tämän takia tule valvoa tai ohjata yliopistoa näiden palveluiden tuottamisessa. Palveluiden laajuuden määrittelevät tarkemmin kunnat ja yliopisto keskinäisissä neuvotteluissaan eläinlääkintähuoltolain 38 §:n mukaisesti. Jos yliopisto tuottaa vain osan kunnan 9 §:n mukaisista palveluista, tulee kunnan hoitaa muut sen järjestämisvastuun piiriin kuuluvat eläinlääkäripalvelut tavanomaisesti.

Yliopiston tuottamat palvelut rahoitetaan asiakasmaksujen lisäksi palvelualueen kuntien maksamilla korvauksilla. Yliopiston perimä korvaus ei saa ylittää niitä arvioituja kustannuksia, jotka kunnalle aiheutuisi, jos se tuottaisi vastaavat palvelut omana toimintanaan. Kunnat ja yliopisto voivat sopia keskenään korvauksen suuruudesta.

1.11. Eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu on järjestäjäkohtaista. Alla on lyhyesti kuvattu hinnoittelun pääpiirteet.

1.11.1. Kunnaneläinlääkäriin perimät palkkiot ja korvaukset

Kunnaneläinlääkäriin tulee periä tarjoamistaan eläinlääkäripalveluista virkaehtosopimuksessa määrätty palkkio, johon sisältyvät käynti- tai vastaanottopalkkio ja erilliset palkkiot suoritetuista toimenpiteistä, sekä matkakustannustensa korvaus. Lisäksi kunnaneläinlääkäri voi periä korvauksen omistamiensa laitteiden käytöstä sekä korvauksen käyttämistään lääkkeistä ja tarvikkeista aiheutuneista kustannuksista. (ElhL 14 §)

Kunnaneläinlääkäri perii edelleen oman palkkionsa asiakkaaltaan siten kuin virkaehtosopimuksessa on määritetty. Kunnaneläinlääkäri saa periä maksun asiakkaalta myös tilanteissa, joissa asiakas jättää saapumatta vastaanotolle ennalta varattuna aikana ilman hyväksyttävää syytä.

Järjestäjällä on mahdollisuus tarvittaessa määritellä palvelualueensa syrjäseuduille hintakattoja, joita korkeampia maksuja ei peritä järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista, jotta asiakkaita kohdeltaisiin yhdenvertaisesti asuinpaikasta riippumatta. Kunnaneläinlääkäri saa järjestäjältä sen osan maksusta, jota asiakas ei hintakaton vuoksi joudu maksamaan. Kukin järjestäjä päättää hintakaton tarpeesta omalla alueellaan ja mahdollisen hintakaton suuruudesta.

1.11.2. Järjestäjän perimät maksut järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista

Sen lisäksi, mitä 14 §:ssä säädetään kunnaneläinlääkäriin perimistä palkkioista ja korvauksista, järjestäjän tulee periä itse tuottamistaan 9 §:ssä tarkoitetuista eläinlääkäripalveluista kotieläimen omistajalta tai haltijalta maksu silloin, kun kotieläintä hoidetaan eläinlääkäriin vastaanotolla. Maksun tulee olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullinen eikä se voi ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. (ElhL 15 §)

Jos eläintä hoidetaan kunnaneläinlääkäriin vastaanotolla, tulee järjestäjän periä palveluista oma palkkionsa, joka ei järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen osalta saa ylittää

palvelujen tuottamisesta aiheutuvaa kustannusta. Maksua on alettava periä viimeistään vuoden 2027 alusta.

1.11.3. Järjestämisvastuuseen kuuluvien yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan tarjoamien palvelujen asiakashinnat

Jos järjestäjä on tehnyt yksityisen palveluntuottajan kanssa sopimuksen järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tuottamisesta, peritään asiakkaalta järjestäjän ja palveluntarjoajan sopima maksu. Järjestäjän tulee sopimusta tehdessään huolehtia, että asiakkailta perittävät maksut ovat palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisia ja että eläinten pitopaikassa annettavien palvelujen käyntimaksut ja matkakustannusten korvaukset määritellään tavalla, joka poistaa kohtuuttomat etäisyyksistä johtuvat erot maksujen suuruudessa (ElHL 16 §).

1.11.4. Muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Jos järjestäjä tuottaa muita kuin 9 §:n mukaisia palveluja, tulee asiakkaan maksama kokonaishinta olla markkinaperusteinen, ja sen tulee vähintään kattaa palveluun liittyvät kustannukset. Muu kuin markkinaperusteinen hinnoittelu on mahdollista syrjäisillä alueilla, joilla ei ole erikoistasoisten eläinlääkäripalvelujen yksityistä tarjontaa ja joille tällaisen tarjonnan syntyminen ei kunnan liiketoiminnasta riippumatta ole todennäköistä.

1.12. Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluja koskeva avoimuus- ja raportointivelvollisuus

Järjestämisvastuuseen kuuluvien julkisin varoin tuettujen eläinlääkäripalvelujen tuottajaan sovelletaan, mitä eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetussa laissa ([19/2003](#)) säädetään eräiden yritysten velvollisuudesta pitää erillistä kirjanpitoa tai laatia eriyttämislaskelma yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista, erilliskirjanpitoon liittyvästä avoimuusvelvollisuudesta, tietojen säilyttämisestä ja kokoamisesta sekä ministeriön ja muiden viranomaisen tiedonsaanti- ja tiedonanto-oikeuksista.

Järjestäjän tulee koota ja omien tulojensa lisäksi kuvata tiedot palkkioista, joita kunnaneläinlääkärit ovat perineet järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista, vähennettyinä palkkioiden hankkimiseen kohdistuvilla kuluilla. Edellä 1 momentissa mainitun lain säännöksiä tiedonsaanti- ja tiedonanto-oikeuksista sovelletaan myös mainittuihin tietoihin. (ElHL 33 §)

Järjestäjien tulee toimittaa tukea koskevat tiedot maa- ja metsätalousministeriölle (MMM). MMM tulee ohjeistamaan raportoinnista.

1.13. Eläinlääkäripalvelujen valvonta

Ruokavirasto valvoo järjestäjän vastuulle kuuluvien eläinlääkäripalveluiden järjestämisvelvollisuuden toteutumista. Valvontaa toteutetaan arvioimalla järjestäjän suunnitelmat ja seurantaraportit arviointi- ja ohjauskäyntien yhteydessä sekä ilmoitusten, kanteluiden tai muusta syytä aiheutuvien epäilyjen takia. Ruokavirasto voi antaa valvonnan tulosten perusteella järjestäjälle neuvoja, ohjeita, kehotuksia tai määräyksiä.

Ruokaviraston toimialaan ei kuulu valvoa järjestäjän tarjoamien eläinlääkäripalvelujen vaikutusta kilpailu- ja markkinatilanteeseen. Tästä vastaa Kilpailu- ja kuluttajavirasto.

Ruokavirasto valvoo kaikkien järjestäjän tuottamien eläinlääkäripalvelujen eläinlääketieteellistä asianmukaisuutta sekä sisällön ja laadun lainmukaisuutta vastaavasti kuin yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien osalta tehdään. Tämä valvonta tehdään pääosin ilmoitusten, kanteluiden tai muista syistä aiheutuvien epäilyjen perusteella. Eläinlääkäripalvelujen tuottajien valvontaa voidaan toteuttaa myös projektiluontoisesti, mutta lähivuosille ei ole suunniteltu projekteja. Valvonta toteutetaan useimmiten selvityspyyntöinä ja asiakirjavalvontana, mutta tarvittaessa voidaan tarkastaa vastaanottotilat. Eläinlääkäripalveluiden valvonnan yhteydessä toteutetaan usein myös yksittäisten eläinlääkärien valvontaa eläinlääkäriin ammatinharjoittamisesta annetun lain mukaisesti. Myös järjestämisvelvollisuuden toteutumista voidaan valvoa eläinlääkäripalvelujen eläinlääketieteellisen asianmukaisuuden valvonnan yhteydessä.

LIITE 1. RESURSSITARPEEN KARTOITUS

1. Eläinmäärät kunnan alueella:

- a. Tuotantoeläintilat (lkm)
 - Nautojen pitopaikat
 - Sikojen pitopaikat
 - Lampaiden- ja vuohien pitopaikka
 - Hevosten pitopaikat
 - Siipikarjan pitopaikat
 - Vesiviljelypitopaikat
 - Turkistarhat
 - Tarhatun riistan pitopaikat
 - Mehiläistarhat
 - Muut tuotantoeläinyksiköt
- b. Lemmikit (lkm)
 - Arvio lemmikkien määrästä

2. Eläinlääkäripalvelut

a. Terveysterveystoimintat

Nauta

Pitopaikat, joilla terveysterveystoimintat kunnaneläinlääkäriin kanssa (lkm)

Terveysterveystoimintatopaikkojen osuus (% kaikista nautojen pitopaikoista)

Sika

Pitopaikat, joilla terveysterveystoimintat kunnaneläinlääkäriin kanssa (lkm)

Terveysterveystoimintatopaikkojen osuus (% kaikista sikojen pitopaikoista)

Siipikarja

Pitopaikat, joilla terveysterveystoimintat kunnaneläinlääkäriin kanssa (lkm)

Terveysterveystoimintatopaikkojen osuus (% kaikista siipikarjan pitopaikoista)

Muut terveysterveystoimintat

Pitopaikat, joilla terveysterveystoimintat kunnaneläinlääkäriin kanssa (lkm)

Terveysterveystoimintatöiden resurssitarve, htv

b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta

Käynnit pitopaikoissa (muu kuin terveysterveystoimintat)

- käynnit virka-aikana (lkm)

- käynnit päivystysaikana (lkm)

Käynnit vastaanotolla

- Käynnit virka-aikana (lkm)
- Käynnit päivystysaikana (lkm)

Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve, htv

3. Eläinten terveyden valvonta

a. Pakollinen zoonosivalvonta ja vapaaehtoinen terveystarve

Salmonellavalvontaan kuuluvat pitopaikat (lkm)

- Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvat pitopaikat
- Uudistuseläimiä tuottavat sikojen pitopaikat
- Sikojen pitopaikat, jossa on sperman keräysaseman toimintaan liittyvä karanteenitila
- Pitopaikat, jotka toimittavat nautoja keinosiemennysasemille
- Nautojen pitopaikat, jossa on sperman keräysaseman toimintaan liittyvä karanteenitila.
- Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat

Vapaaehtoiseen terveystarveeseen kuuluvat pitopaikat (lkm)

- Maedi-visna / CAE
- Lohikalojen bakteeriperäinen munuaistauti (BKD)

b. Muu eläinten terveyden valvonta

- turkistarhojen lukumäärä (MMM 14/2024)
- ulkona pidettävien sikojen pitopaikkojen määrä (MMM 404/2021)
- Hyväksytyjen vesiviljelypitopaikkojen määrä

Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve, htv

4. Sivutuotevalvonta

- Sivutuotealan laitokset ja toimijat; hyväksyntä, rekisteröinti ja valvonta
- Raatojen ja kotiteurastuksen sivutuotteiden hävityksen valvonta, mukaan lukien kalankasvatustilojen sivutuotevalvonta
- Haaskatoiminnan valvonta
- Turkiseläinten lajinsisäisen käytön valvonta
- Sisämarkkinakaupan, tuonnin ja viennin valvonta

Sivutuotevalvonnan resurssitarve, htv

5. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet (lkm)

- Kennelit
- Hevostallit
- Riistanhoidolliset tarhat
- Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat
- Eläinkaupat
- Eläinhoitolat

- b. Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvointitarkastukset (lkm)
 - Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista
- c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve, htv

6. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

- eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvonta

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan resurssitarve, htv

TÄYTTÖOHJE

Resurssitarpeen kartoituksen tarkoituksena on ohjata kunnan eläinlääkintähuollon suunnittelua. Kartoituksella kerätään lisäksi tietoa kunnallisen eläinlääkintähuollon määrästä ja laadusta. Ohjeessa annetut resurssitarpeet ovat suuntaa antavia ja kunta voi paikalliset olosuhteet sekä edellisen vuoden toteuma huomioiden arvioida resurssitarpeen toisin. Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat suoritelmäärien lisäksi esimerkiksi matkoihin käytettävä aika sekä päivystyksen järjestelyt.

Resurssitarpeen kartoituksen kohdissa 2–6 on eläinlääkintähuollon suoritteet. Työaikaa kuluu lisäksi koulutukseen, neuvontaan, hallinnollisiin tehtäviin yms., joka ei ole välttämättä kohdennettavissa jonkin tietyn eläinlääkintähuollon tehtävän suorittamiseen. Tarkastukseen kuluvan ajan arviointia ohjataan myös Ympäri-ohjelman luvussa 2.1

- 1.a Eläintilojen pitopaikkojen lukumäärän ja sijainnin saa Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin (EPR) asioinnin viranomaispalvelusta, johon kunnaneläinlääkäri voi hakea käyttöoikeuden. Vaihtoehtoisesti tiedon saa kunnan maaseutuviranomaiselta. Vesiviljelypitopaikkojen tiedot saa vesiviljelyrekisteristä. Hyväksytyjen vesiviljelypitopaikkojen tiedot saa Ruokaviraston nettirekisteristä tai Pikantin työtilan excel-taulukosta. Kunnan täytyy olla tietoinen alueensa pitopaikkojen määrästä, laadusta ja sijainnista palvelutarpeen, valvonnan ja eläintautivalmiuden takia.
- 1.b Lemmikkien määrän arviona voi käyttää 1/8 asukasta
- 2.a Terveystarkastuskäyntiin lasketaan kuuluvaksi tilakäynnillä kuluva aika sekä etukäteinen valmistautuminen ja käynnin jälkeen tehtävät kirjalliset työt. Lisäksi resursseja mitoitettaessa täytyy huomioida matkoihin kuluva aika. Yhden terveystarkastuskäynnin resurssitarve on keskimäärin 1 htp.
- 2.b Eläinlääkäripalveluiden resurssitarpeen arvioinnissa käytetään edellisen vuoden toteutuneita palvelumääriä, arviota palvelutarpeen muutoksista ja eläinlääkäripalveluiden toteutumisesta edellisinä vuosina. Eläinlääkäripalveluiden henkilöresurssien mitoituksen kannalta ratkaiseva tekijä voi olla palvelujärjestelmän toimivuus (esim. päivystysjärjestelyt).

- 3.b Eläinten terveyden valvonnan henkilöstömitoituksessa täytyy varautua myös suunnittelemaan valvontaan kuten tautiepäilyjen hoitoon ja epidemioiden selvittämiseen.*
- 4 Sivutuotevalvontaa tehdään Ruokaviraston erikseen toimittaman, riskiperusteisen suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma sisältää listauksen kunakin vuonna valvottavista sivutuotealan laitoksista.
- 5 Eläinten hyvinvoinnin tarkastuskäynnit poikkeavat toisistaan kestoiltaan ja vaativuudeltaan. Kaikissa yksiköissä on yksinkertaisia valvontakohteita, joissa ei havaita puutteita ja joiden tekeminen ei vaadi erityistä valmistautumista sekä hankalia, perehtymistä ja aikaa vieviä tapauksia. Tarkastuksen tekemiseen varattava resurssitarve on keskimäärin 0,5–1 htv/tarkastus.*
- 6 Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnassa tarkastetaan eläinrekisteritietojen (nauta-, sika-, lammas- ja vuohirekisteri) ajantasaisuus ja oikeellisuus. Lisäksi kaikkien eläinlajien osalta tarkastetaan pitopaikan ja eläintenpidon rekisteröinnin ajantasaisuus ja oikeellisuus Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteristä. Myös pitopaikan kirjanpito sekä eläinten tunnistaminen valvotaan kullekin eläinlajille soveltuvilta osin. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaresurssien suunnittelussa tulee ottaa huomioon valvontahavaintojen ja siirtokieltojen kirjaaminen. Siirtokiellot voi tallentaa ELTE-sovellukseen.

*Tarkastusmäärätavoitteena voidaan pitää 150 – 200 kpl / htv.

1 htv = 220 htp